
AMSTERDAM EN DE OMMELANDEN, WAT WILLEN DE BEZOEKERS?

Marien Borgstein en Harriët Hofsink

Het agrarische cultuurlandschap in Nederland, in de volksmond ook wel 'landelijk gebied' of 'platteland' genoemd, staat onder druk. De overheid is niet gelukkig met deze ontwikkeling en probeert het gebied in te richten naar de wensen van gebruikers. Het richting (potentiële) gebruikers van het landelijk gebied communiceren van wat er allemaal mogelijk is, kan de aanbieder als stimulans zien om klantgericht te denken en te produceren.

Onderzoeksvragen

Wat is de vraag bij de stedelingen naar de producten en diensten die gemaakt of aangeboden (kunnen) worden in het landelijk gebied? Zouden de Amsterdammers daarvoor willen betalen en hoe zou die betaling dan het beste geïnd kunnen worden? Om deze vragen te kunnen beantwoorden, zijn 1.500 enquêtes uitgezet onder de inwoners van verschillende stadsdelen in Amsterdam. De enquête is opgesteld op basis van een tweetal workshops gehouden met inwoners van de hoofdstad en op basis van literatuuronderzoek. Uiteindelijk is 25% van de uitgedeelde enquêtes teruggestuurd naar het LEI.

Beschrijving landelijk gebied

Op de vraag naar hoe een landelijk gebied er uitziet, kwamen mooie beschrijvingen van rustige, groene gebieden waar het prettig is om te vertoeven, gesitueerd tussen de boerderijen en vrijwel geen stedelijke bebouwing. Voortbordurend op deze beschrijvingen werd een veelvoud aan kenmerken genoemd, zoals natuur (flora en fauna), rust, schoon, agrarische productieruimte, recreatiemogelijkheden, cultuurhistorie, ruimte, sfeer en algemene voorzieningen.

Fietsen en wandelen werden als de belangrijkste activiteiten genoemd die in het landelijk gebied werden uitgeoefend, op afstand gevolgd door zwemmen, picknicken, zeilen en meer algemene omschrijvingen als kijken en ontspannen.

Ook al wordt het landelijk gebied in mooie woorden beschreven en blijkt men er ook iets te doen, toch zegt bijna de helft van de respondenten iets te missen. Wat men mist heeft met name betrekking op natuur, recreatieve voorzieningen, natuurgerichte voorzieningen, infrastructuur en rust/ruimte. Waar men zich aan stoort zijn onder andere geluids- en verkeersoverlast, horizonvervuiling, gebrek aan infrastructuurle voorzieningen, gedrag en bedrijfsvoering van de boeren en rustversturende activiteiten.

Bezoek aan het landelijk gebied

Meer dan de helft van de respondenten komt meerdere keren per maand of zelfs wekelijks in het landelijk gebied. Vooral in het weekend wordt het landelijk gebied druk bezocht (65%). Veel respondenten (90%) geven bij een dergelijk bezoek geld uit aan horeca. Daarnaast worden ook de reiskosten door bijna de helft van de respondenten belangrijke uitgaven genoemd. Entrees en het kopen van producten scoren niet hoog, met respectievelijk 27 en 21% van de respondenten die hieraan geld uitgeven tijdens een bezoek aan het landelijk gebied. De meeste mensen (90% of meer van de respondenten) geven maximaal 50 gulden uit aan horeca en een zelfde bedrag aan reiskosten, maximaal 40 gulden aan het kopen van producten bij de boer en maximaal 30 gulden aan entrees.

Boeren in het landelijk gebied

In de afgelopen 5 jaar heeft iets meer dan de helft van de respondenten een boerderij bezocht. De belangrijkste reden die gegeven wordt voor het niet bezoeken van de boerderij is 'het gevoel te hebben privé-terrein te betreden'. Bijna alle respondenten (95%) zouden het jammer vinden wanneer boeren uit het landelijk gebied verdwijnen. Men vreest dat het gebied zich dan zal gaan ontwikkelen in een richting waar men niet blij mee is (bijvoorbeeld bebouwing). Voor de respondenten zijn de meest aansprekende activiteiten van boe-

ren de verkoop van eigengemaakte producten, het beheren van het landschap, de openstelling voor wandelaars en het onderhoud van cultuurhistorische gebouwen.

Boeren blijken veel te kunnen ondernemen om een bezoek aan het landelijk gebied aantrekkelijker te maken. Twee van de drie respondenten heeft een concrete suggestie gegeven voor verbeteringen (zie figuur 1). Wanneer de boer kiest voor nieuwe producten en diensten moet hij nog meer dan in de huidige situatie denken aan hoe hij bij de 'gebruikers' ook daadwerkelijk een financiële transactie kan realiseren. Uit de enquête blijkt dat de respondenten zelf denken aan het kopen van producten van de boer, hetzij bij de boer zelf of in de supermarkt. Het lid worden van een vereniging om daardoor de boeren financieel te steunen spreekt het minste aan.

- *Activiteiten op de boerderij uitbreiden:*
rondleidingen, huisverkoop producten, overnachtingen, horeca-achtige activiteiten
- *Extra voorzieningen treffen:*
kinderboerderij, toiletten, picknickplaatsen, bloemen
- *Bedrijfsvoering aanpassen:*
minder stank, verantwoord bezig zijn, dieren met uitloop, minder bio-industrie-achtig, extensiveren
- *Aangezicht landelijk gebied verbeteren:*
meer variatie/afwisseling, cultuurhistorie bewaren, landbouwplastic camoufleren, minder silo's

Figuur 1 Wat kunnen boeren doen om het bezoek aan het landelijk gebied aantrekkelijker te maken?

Meer informatie:

Rapport 4.01.05 *Amsterdam en haar ommelanden; Wat willen de bezoekers?*